Woongebieden

Doordat de afgelopen jaren steeds meer kernen zijn samengevoegd, zien we nu verschillen in de hoeveelheid en soort verlichting in de diverse woongebieden. Dat komt door het beleid van de desbetreffende kern, de datum van aanleg natuurlijk, maar ook door de bevolkingssamenstelling en de locatie. Dat is helemaal niet erg, het past vaak bij de omgeving en onze inwoners zijn er ook wel aan gewend.

In een woongebied komen functies als wonen en spelen samen. Openbare verlichting kan een belangrijke rol spelen. Maar het is niet zo dat dit alleen een rol speelt.
In woongebieden is de leefomgeving en de sfeer belangrijk. Deze moet prettig zijn. De nadruk in deze gebieden ligt op sociale veiligheid (gevoel van veiligheid) en minder op de verkeersveiligheid (hoe kom je veilig van A naar B) en het gebruik.

In de nacht bepaalt vooral de openbare verlichting het beeld op straat. Soms is er ook verlichting van buitenlampen en in tuinen van bewoners.

Lichthinder
In woongebieden is de stand en vorm van het armatuur (de kap op de lantaarnpaal) heel belangrijk. Door de nieuwe technieken kan het licht al veel meer gericht worden, waardoor er minder lichthinder in de woningen ontstaat. Of er kan een afschermingskap in geplaats worden. Ook het model van het armatuur (rond of plat) kan zorgen voor meer of minder lichthinder. Op onderstaande foto is goed te zien dat het licht vol in de woning schijnt. Dit geeft onnodige lichthinder.

Foto: Dorpsstraat in Lienden, woning waar het licht in de woning schijnt. Hier spreken we van onnodige lichthinder. Bewoners hebben de kap al proberen zwart te spuiten.

Kleur- en gezichtsherkenning
De lichtkleur is bepalend voor de sociale veiligheid. Sommige oranje verlichting geeft geen goede kleur- en gezichtsherkenning. Alles lijkt rood/oranje en de echte kleuren zijn

niet te zien. Dat zie je op de onderstaande foto's. De bakjes hebben dezelfde kleur. Maar door de lichtkleur lijken de bakjes op de linker foto rood/oranje.

Foto: Oranje Sox licht, alles lijkt rood/oranje *Foto: wit licht, alle kleuren zichtbaar*

Voor de sociale veiligheid (gevoel van veiligheid) is dit niet wenselijk. Mocht er wat gebeuren en je geeft een omschrijving in welke kleur auto een inbreker wegreed, dan noem je dus een andere kleur dan de auto in werkelijkheid was.

Schijnveiligheid

We spreken van schijnveiligheid als er wel licht staat, maar er niet genoeg sociale controle. Bijvoorbeeld doordat er geen andere weggebruikers of woningen zijn die kijken op het weggedeelte. Als er op een weg, waar dus niet genoeg sociale controle is, verlichting staat, dan geeft het licht schijnveiligheid. Men kan zich veilig voelen, maar het licht zorgt niet voor een veilige weg.

Foto: Lange Hofstedestraat in Buren, geen sociale controle en licht zou hier schijnveiligheid geven

Voetpaden- en achterpaden

We hebben voetpaden die naast de weg liggen of gescheiden worden door een groenstrook. Maar ook voetpaden die tussen de wijken doorlopen of een voetpad door een stuk groen. Op de vrijliggende voetpaden is vaak weinig of geen sociale controle in de late avond en nacht. Verlichting kan dan schijnveiligheid geven.

Foto: Haagse Uitweg in Buren, een los voetpad met weinig sociale controle.

Dat speelt ook een rol bij achterpaden. Deze paden lopen achter de huizen langs. Vaak zijn deze achterpaden niet van ons, maar van de woningbouwvereniging.

Parkeerterreinen

In onze woongebieden hebben we veel parkeerterreinen. Sommige van deze terreinen worden veel gebruikt en andere niet. Vaak staat er verlichting op deze parkeerterreinen. Zo kunnen aanwonenden zien wie er bij de auto's lopen.

Foto: Voorbeeld van een parkeerterrein in een woonwijk in onze gemeente.

Politie Keurmerk Veilig Wonen

Het Politie Keurmerk Veilig Wonen (PKVW) is een (vrijwillige) keurmerk. Het wordt vaak door Projectontwikkelaars aangeboden. Het bestaat uit verschillende certificaten. Zo is er het certificaat 'Beveiligde Woning'. Dit zegt wat over het hang- en sluitwerk en de verlichting om het huis. Hiermee krijg je als inwoner korting op verzekeringen.

Maar er is ook een certificaat 'Veilige omgeving' dat onder andere wat zegt over het lichtniveau op straat en over verlichting in achterpaden.
De certificaten staan los van elkaar. Zonder het certificaat 'Veilige omgeving' kan er toch een korting op de verzekeringspremie gegeven worden.

Integraal
Groen en verlichting spelen een belangrijke rol in onze woongebieden. Het is belangrijk dat deze goed op elkaar afgestemd zijn. Vaak zien we dat een lantaarnpaal in de loop der jaren helemaal tussen het groen van de bomen staat.

Foto: Doctor A.R. Holplein in Ingen, lantaarnpaal staat in de boom en geeft niet voldoende licht meer op de weg.

Beleid
In woongebieden is sociale veiligheid (gevoel van veiligheid) belangrijk. Onze uitgangspunten in de woongebieden zijn:

- We vervangen in principe 1 op 1. In woonwijken waar nu heel veel verlichting staat verminderen we het aantal masten.

- Lichthinder voorkomen we zoveel mogelijk door een goede afstelling of afscherming. Bovendien wordt bij het ontwerpen van een woonwijk goed gekeken naar de plek van de lantaarnpaal zodat deze niet te dicht bij de woning staat (voor zover het mogelijk is om het anders te doen).

- We kiezen een kleur met een goede kleur- en gezichtsherkenning en waarmee ook een prettige woonsfeer ontstaat, zoals bijvoorbeeld warm-wit licht.

Foto: Regina Kok Hofje in Maurik, woonwijk met wit licht.

- Schijnveiligheid wordt voorkomen door bijvoorbeeld groenvoorzieningen niet te verlichten, tenzij het echt noodzakelijk is en er geen andere mogelijkheden of andere routes zijn.

- Voor de openbare verlichting hanteren we niet het Politie Keurmerk Veilig Wonen.

- We verlichten qua lichtsterkte op maximaal 70% van de richtlijn (nu de NPR13201/A1), we houden geen verticale lichtsterkte aan en proberen de gelijkmatigheid zo goed mogelijk te krijgen zonder meer masten te plaatsen.

- In alle woongebieden dimmen we zodra dit technisch mogelijk is. We bekijken per situatie wat het juiste dimregime is. Buiten de spits is er minder verlichting en kan het licht minder fel branden. Eventueel is de verlichting voorzien van een telemanagement- (waarmee ook zichtbaar is of er storingen zijn) of detectiesysteem als dit kostentechnisch past in de beschikbare budgetten en een waardevolle aanvulling is.

- Vrijliggende voetpaden worden alleen verlicht wanneer deze ook ’s avonds deel uitmaken van een doorgaande wandelroute, er voldoende sociale controle is en er geen alternatieve route is.

- Achterpaden die van ons zijn worden niet verlicht. Indien de achterpaden in bezit zijn van derden, dan bepalen deze of er wel of niet licht staat. Wij gaan wel in gesprek om te kijken of hun keuze afgestemd kan worden op die van ons.

Foto: Anna van Burenstraat in Buren, achterpad niet verlicht.

- Parkeerterreinen worden gedimd zodra dit technisch mogelijk is. Maar ze worden natuurlijk alleen verlicht als er in de avond en nacht gebruik van gemaakt wordt. Vanuit het oogpunt van milieu, kan besloten worden de verlichting op een parkeerterrein dat niet of nauwelijks wordt gebruikt, in de donkere uren uit te zetten.

- Bij grotere veranderingen worden de inwoners van het betreffende gebied betrokken.

- Bij een herinrichting of nieuwbouw, wordt de verlichting al bij het ontwerp afgestemd op de aanwezige groenvoorzieningen. Bestaande knelpunten tussen de groenvoorziening en openbare verlichting moeten worden opgelost. Hierbij is het uitgangspunt tegen zo laag mogelijke kosten.

- Voor wat betreft de lichtbronnen die niet van de gemeente zijn (bijvoorbeeld een boom die aangelicht wordt), gaan we in gesprek met deze lichteigenaren. Door een goede afstemming wordt een prettigere leefomgeving gecreëerd.

Beleidsuitgangspunten gemeente Buren:

- **Goede kleur- en gezichtsherkenning;**
- **Bestaande knelpunten tussen de groenvoorziening en openbare verlichting oplossen;**
- **In gesprek met andere lichtbroneigenaren als daar aanleiding toe is;**
- **Bij grote veranderingen inwoners betrekken;**
- **Verlichten op maximaal 70% van de richtlijn qua lichtsterkte, geen verticale lichtsterkte aanhouden en de gelijkmatigheid zo goed mogelijk (wel afhankelijk van de situatie, stand van de techniek en het budget);**
- **Afstemming met groen bij aanleg;**
- **Lichthinder zoveel mogelijk voorkomen;**
- **1 op 1 vervangen tenzij nu te veel licht;**
- **Dimmen en uit in de nacht waar mogelijk;**
- **Schijnveiligheid zoveel mogelijk voorkomen;**
- **Onze achterpaden niet verlichten;**
- **Voor de openbare verlichting geen Politie Keurmerk Veilig Wonen aanhouden.**